

CERTIFIERAD
SVENSK ÄGGKVALITET

SFS Svenska Ägg
Verksamhetsberättelse 2017

Innehåll

Ordföranden har ordet.....	5
Äggmarknaden.....	6
Verksamhetsinriktning 2017	7
Marknadsaktiviteter	8
Närings- och marknadspolitisk bevakning ...	10
Kunskaps- och erfarenhetsutbyten	11
Veterinära frågor	14
Internationella kontakter och samarbeten ...	15
Övriga projekt, möten & andra arrangemang...	17
Kvalitetssäkring äggproduktionen	19
Detta är Svenska Ägg	20
Styrelsen	22

(Foto: Svenska Ägg, IdentX med flera).

Ord från ordförande

2017 ...

Check på det svenska ägget

År 2017 var året då EU:s omröstningar i många länder följdes med stor spänning. Skulle de rösta likt Storbritannien för ett svagare EU? När året passerat ser vi att omröstningarna stärkte EU och Storbritannien får en tuff resa med sitt utträde. I Sverige laddar vi för ett val i höst. Lika dramatiskt har det inte varit inom Svenska Ägg, likväl kan man ibland få för sig att man befinner sig på ett stormigt EU-möte.

Då man ska sammanfatta ett år som ordförande funderar man på vad som egentligen hänt. Mailkorgen med mail från Astrid blir som en dagbok över årets händelser. På ett år har jag fått 650 mail från Astrid så jag kan inte kalla mig underinformerad. Jag skall försöka sälla ut det väsentliga.

I början av året presenterade regeringen den svenska livsmedelsstrategin. Äntligen har det beslutats att Sverige skall ha en strategi för att öka den svenska produktionen av livsmedel. Efter många och långa diskussioner antogs den av riksdagen och förhoppningsvis kan därmed myndigheterna göra prioriteringar för animalieproduktionen framöver.

Certifieringen

Det som vi ägnat störst kraft åt under året är certifieringen. Certifieringen visar marknaden att Svenska Ägg tar ansvar för en sjyst och säker produktion från kläckning av hönan till ägget i butik. Många har varit inblandade i denna process, de flesta med (mer eller mindre) begåvade tankar. Svårigheten har varit att definiera en standard som de allra flesta kan uppnå och ändå få en certifiering som är mer än vad lagstiftningen kräver. Vi vill ju skapa ett mervärde som vi med stolthet kan visa upp för handeln. På Äggets Dag i oktober lanserade vi certifieringen med den rosa checken på Vreta Kluster i Linköping och firade detta med tårta. Några veckor senare hittade jag packade ägg från min produktion i butiken där jag handlar, märkta med checken! Certifieringen hade inte klarats av i tid utan de stora insatser som Astrid, Alexandra, Magnus, Roland och Carl-Göran utfört, ett stort tack för den kompetens ni innehar!

Ordförande Axel Lagerfelt.

Styrelsen fattade ett beslut om att låta certifieringen underfinansiera budgeten vilket så också skett. Vi tycker att

CERTIFIERAD
SVENSK ÄGGKVALITET

det är värt att ta av balanserade medel för en sådan framtidssatsning som certifieringen innebär.

Under året överraskades vi av sjukdomar men vi har rutiner för att hantera detta genom Magnus vilket är bra. Från Holland kom plötsligt nyheten om att ägg från vissa desinficerade stallar innehöll Fipronil. Detta blev en ny prövning för oss att hantera. Med hjälp av vår PR-byrå IdentX och kontroll via våra packerier kunde vi meddela marknaden och media att Sverige är fritt från detta ämne, vilket stärkte oss. Än en gång får vi träna på att kommunicera inåt och utåt vilket bygger upp en erfarenhet, hoppas jag.

I svallvågorna efter dioxinet i ekoägg har vi mött KRAV i Uppsala. Åsa Odelros gör ett mycket bra arbete med att samla alla berörda och tillsammans komma fram till konstruktiva lösningar. Mötet med KRAV blev därmed mycket lyckat och skall följas upp nu i vår.

Höstens Kontaktdagar lades i Malmö i samband med vårt värdskap för den Nordiska fjäderfäkonferensen. Det blev en lyckad tillställning som sedvanligt ordnades med positiva överraskningar av Astrid och Elisabeth. Sista dagen diskuterade vi resultatet av den medlemsundersökning som gjorts veckorna innan. Diskussionen mynnade ut i vad som skall betonas i den kommande färdplanen. Jag fick med mig att kommunikationen mellan olika grupper inom Svenska Ägg alltid måste vårdas och underhållas så vi förstår varandra.

Under hösten meddelade Astrid att hon ska sluta. Detta kom lika överraskande som tråkigt. Astrid besitter en stor kompetens och har varit den som man vänder sig till när man har frågor. Arbetet med att ta fram en ny verksamhetsledare tog ganska snart fart och när detta skrivs är vi i slutfasen med in-

tervjuer med de två sista utgallrade. Jag tror att vi ska överleva, men det kommer att ta ett tag för den nya verksamhetsledaren att hitta sina arbetsformer.

Sålunda, vissa tråkiga blandat med många roliga inslag i en ordförandes vardag. Det känns dock som att vi kommer framåt och betar av problemen när de uppstår, på ett snabbt och lösningsorienterat vis.

Årets stämma (2018) innebär lite förändringar. Vi har uppfattat att medlemmarna har svårt med långa sejourer varför stämman bantats till en dag. Samtidigt har vi tidigare lagt stämman för att inte inkräkta på maj månads hektiska period i lantbruket. Så med dessa förändringar hoppas jag på ett stort antal medlemmar den 8 mars i Växjö.

Väl mött
Axel Lagerfelt

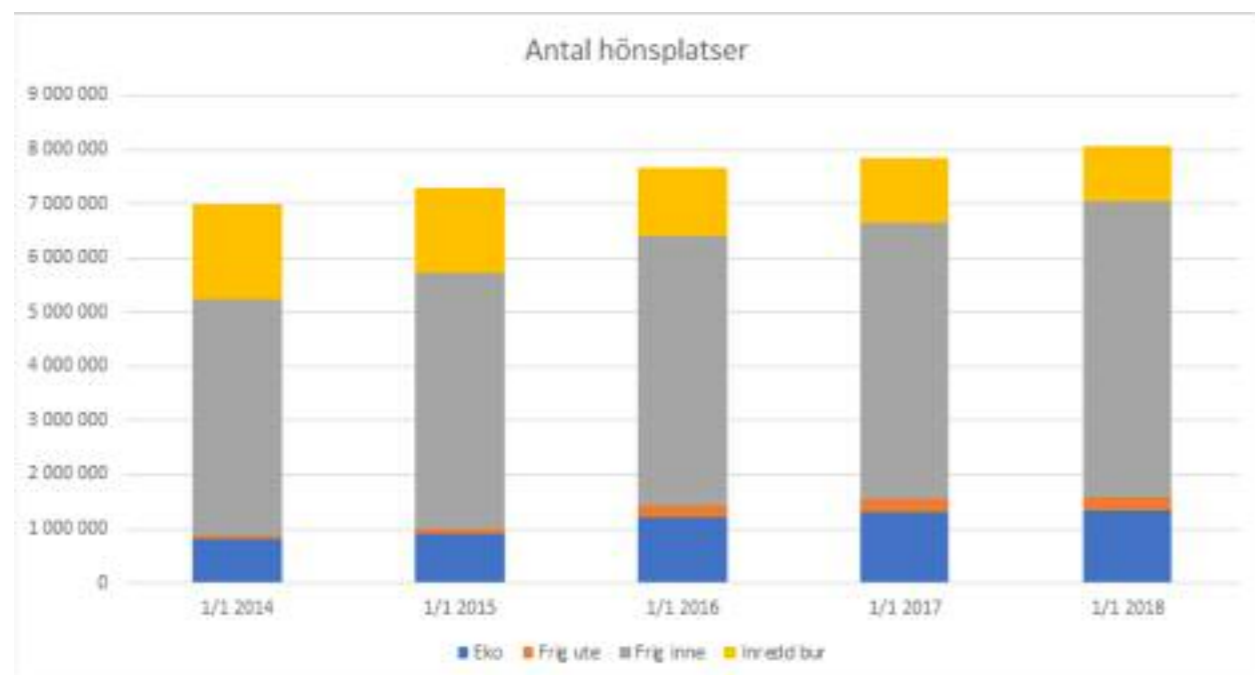
Äggmarknaden

Vi har fortfarande en hög konsumtion av ägg även om ökningen stannat av lite under 2017. Ännu kan vi inte säga hur konsumtionen per capita har förändrats, men enligt våra egna beräkningar har den totala konsumtionen ökat med cirka 0,5 %. Invägningen har minskat med cirka 2 % jämfört med 2016, framförallt beroende på att cirka 300 000 hönsplatser har stått tomma under året på grund av sjukdomsutbrott och ombyggnationer.

Vid årsskiftet 2017-2018 var fördelningen av antalet värphönsplatser mellan inhysningssystemen 68,1 % frigående inomhus, 3 % frigående utomhus, 12,3 % inredd bur och 16,6 % ekologiska. Under året har den totala invägningen visat på en minskning av ägg från inredd bur, endast 10 % av invägningen kom från inredd bur.

Under 2017 har det genomsnittliga avräkningspriset på ägg sjunkit i de tre produktionssystemen som Jordbruksverket för statistik över. För ägg från inredda burar har avräkningspriset sjunkit med 9 öre, för ägg från frigående höns har avräkningspriset också sjunkit med 9 öre och för ekologiska ägg med 29 öre under året, jämfört med året innan. Partipriserna (frigående inne, 15-pack) har i genomsnitt sjunkit med 16 öre jämfört med 2016.

EU-marknaden påverkades en hel del av Fipronilskandalen i Nederländerna, som uppmärksammades under sommaren. Ett stort antal höns fick slås ut och mängder av ägg kasserades. Priserna steg på kort tid från 115 Euro/100 kg till 192 Euro/100 kg vilket öppnade upp för viss export från Sverige under senare delen av året.

Verksamhetsinriktning 2017

Verksamheten under året har dominerats av arbetet med att sätta certifieringen för att nå målet med lansering på Äggets Dag den 13 oktober. Syftet med certifieringen är att säkerställa ett konkurrenskraftigt svenskt ägg som står för en högre kvalitet och säkerhet, och alltid förbättras.

Under 2017 har verksamheten också påverkats av sjukdomsutbrott, fipronilskandalen i Nederländerna, diskussioner om dioxin i ekologiska ägg samt planering och arrangerande av Nordiska Fjäderfäkonferensen i november i Malmö.

Under 2017 har det övergripande målet för marknadsaktiviteterna fortsatt varit att öka konsumtionen av svenska ägg genom att informera om äggets fördelar. Under senare delen av året har fokus legat på att presentera certifieringen. Tävligen "Årets Äggrätt" genomfördes med ett lite annat upplägg detta år. Tanken är att utveckla detta under flera år för att skapa uppmärksamhet kring ägg, äggrätter och Äggets Dag.

Certifieringsprogrammet

Arbetet med certifieringen intensifierades under året och då framförallt på producent- och uppfödarnivå. Det har rört sig om besiktningar i omsorgsprogrammet, besök i frivilliga salmonellakontrollen och genomgång av den grundläggande utbildningen på nätet, samtidigt som kansliet har dokumenterat och utfärdat certifikat. Efter styrelsebeslut skedde lanseringen i anslutning till Äggets Dag, fredagen den 13 oktober. Vid årets slut var 223 certifikat utfärdade – 11 packerier, 6 foderföretag, 2 kläckerier, 20 unghönsuppfödare och 184 producenter.

Ett regelråd inrättades under året för att besluta om åtgärder vid exempelvis undantag och sanktioner samt handläggning av klagomål. I regelrådet har Christer Nilsson varit ordförande, Sven Hoff har varit packerirepresentant och Örian Wedekull har representerat producenterna. Verksamhetsledaren har varit sammankallande i rådet och veterinär och produktionsutvecklare har varit föredragande. Under hösten hade rådet regelbundna möten per telefon var fjortonde dag.

Branschmöten under året

Årsstämma på Knistad herrgård utanför Skövde

SFS – Svenska Äggs ordinarie årsstämma hölls den 19 maj på Knistad herrgård i ett ovanligt vackert försommarväder då ett 90-tal medlemmar deltog. Utöver sedvanliga stämmoförhandlingar fick vi lyssna till riksdagsledamot Kristina Yngwe som talade under rubriken "Mer svensk mat för hela Sveriges tillväxt – vägen mot en innovativ, hållbar och lönsam livsmedelskedja". Certifieringen av det svenska ägget stod också på

agendan liksom marknadsföringen av det svenska ägget. Även aktuella produktionsfrågor diskuterades såsom kommande föreskriftsändring och problematiken kring dioxin i ekologiska ägg.

Som ett mycket underhållande inslag sammanfattade ordvitsaren Jacke Sjödin programpunkterna på sitt eget speciella sätt. Och allt genomfört på rim! I samband med årsstämman hölls producentmöte samt möten med de olika råden.

Kontaktdagarna 9-10 november på Clarion Hotel & Congress Malmö Live

2017 års Kontaktdagar blev lite annorlunda, eftersom de var en del av den Nordiska Fjäderfäkonferensen som Svenska Ägg arrangerade detta år. Kontaktdagarnas första dag var den samma som konferensens sista, och innehöll många intressanta föredrag om värphönsens hälsa, utfodring och skötsel, D-vitamin i ägg och energieffektiv äggproduktion. Vi fick också höra om hur man kan utnyttja äggskalens samt fjäderarna som viktiga resurser. Ett mycket uppskattat föredrag höll Eric Hubers, äggproducent från Nederländerna, om Fipronilskandalen som drabbade flera av hans kollegor och hela äggbranschen i Nederländerna och Belgien.

Dagen avrundades med underhållning av Thomas Pettersson, som dock hade lite svårt att komma igång på grund av ett brandlarm. Efter sedvanlig festlig middag med dans hölls råds- och producentmöten dagen därpå, innan vi skildes åt efter lunch.

Cirka 150 deltagare minglade bland ett stort antal utställare och det gavs många tillfällen till kontakter, idéer och affärer.

Marknadsaktiviteter

För marknadsaktiviteterna under 2017 har målet varit att öka konsumtionen av svenska ägg genom att informera om äggets alla fördelar, där har även certifieringen fått en betydande roll. Det har handlat om information i butik, på sociala medier, pressmeddelanden samt diverse aktiviteter.

Hemsidan www.svenskaegg.se har fått en uppfrysning under året, där bilder från instagramkontot gör förstasidan lite mer levande. Efter lanseringen av certifieringen den 13 oktober har tyngdpunkten legat på att lyfta och informera om den rosa checken med butiksmaterial och via andra kanaler. Det har också genomförts en konsumentundersökning som ska följas upp under följande år för att bland annat kunna mäta certifieringens genomslagskraft.

Pilotprojekt Öppen gård

Projektet startade hösten 2016 som ett pilotprojekt för att se över möjligheten att öppna upp vår bransch och ge fler möjlighet att se hur äggproduktion går till. Drivande i detta projekt har varit Erik Wilhelmsson på Täljestad Lantbruk och Carina Hansson på Torggummans Ägg. Med hjälp av IdentX har modeller och material tagits fram under projektets gång. Både Täljestad och Torggummans Ägg tog emot varsin skolklass under våren och bjöd på äggpyssel, tipspromenad, äggsmörgås och en hel del annat som var mycket uppskattat av barnen. Täljestad ordnade dessutom Öppen gård med hönsläpp en solig söndag i slutet av maj. Förutom att titta på hönorna kunde de mer än 1000 besökarna klappa kaniner och får, pröva på ponnyridning, åka traktortaxi och smaka på våfflor och äggrora. Ett mycket lyckat arrangemang, tyckte

alla parter. För dig som vill öppna upp din gård finns nu tips och förslag till material för båda arrangemangen på Svenska Äggs medlemsidor.

Ägg på salladsbuffén i skolan

Under året har vi genomfört ett försök med att servera ägg på salladsbuffén på två grundskolor i Boxholms kommun, en F-9 och en F-6 skola. Äggen var färdigkokta och skalade och sponsrades av Stjärnäg. Tanken var att erbjuda eleverna ett nyttigt alternativ som ett komplement till den vanliga maten under några veckor. Resultatet blev att två tredjedelar av eleverna vill ha ägg även fortsättningsvis på sin salladsbuffé och skolchefen var mycket nöjd med resultatet. Hon säger att de kommer att fortsätta servera ägg ungefär två dagar i veckan.

Årets Äggrätt 2017

Under sommaren kunde den som ville delta i tävlingen Årets Äggrätt nominera sina bästa äggrätter på Instagram eller genom MyTaste, som Svenska Ägg startat ett samarbete med. Fyra finalister utsågs av en jury, en femte utsågs av svenska folket. Finalen gick av stapeln första lördagen i september i Stockholm, där de uttagna finalisterna fick laga sina rätter. I hård konkurrens tog Morteza Pouranandeh hem förs-

forts på nästa sida

tapriset med sin rätt Za'atar stekt ägg med hummus och berbererostade kikärter (bild till höger). Tanken med Årets Äggrätt är att konceptet ska kunna användas flera år och förhoppningsvis bli ett etablerat begrepp.

Äggets Dag

Äggets Dag firades den 13 oktober 2017, som vanligt den andra fredagen i oktober. World Egg Day instiftades av IEC (International Egg Commission) 1996 och firas med olika aktiviteter i mer än 80 länder runt om i världen.

2017 använde vi Äggets Dag för att lansera Certifierad Svensk Äggkvalitet, den rosa checken. Vreta Kluster bjöd in till en pressträff där ordförande och verksamhetsledare presenterade det nya certifieringsprogrammet. Det bjöds också på ägglunch och ett föredrag om insekter som foder. Lantbrukspress och lokal media fanns på plats, samt även

Pressmeddelanden

Följande pressmeddelanden har distribuerats under året.

Nu är det svenska ägget certifierat – check på den!

På fredag är det Äggets Dag, lagom till dess lanseras "Certifierad svensk äggkvalitet" – en certifiering som garanterar att produktionen uppfyller världens hårdaste krav inom djurväl-färd, livsmedelssäkerhet, smittskydd och produktkvalitet. Alla ägg som är certifierade är märkta med en rosa check.
10-10-2017 07:50

Ägg är världens bästa livsmedel – menar nästan hälften av svenskarna

Att ägg är nyttigt, proteinrikt och prisvärt är något som svenska folket verkar ha koll på enligt en attitydundersökning som branschorganisationen Svenska Ägg låtit göra. Hela 46 procent menar till och med att ägg är världens bästa livsmedel.
26-09-2017 07:50

Vinnare av Årets Äggrätt 2017: Za'atar stekt ägg med hummus och berbererostade kikärter

I lördags gick finalen av Årets Äggrätt av stapeln. Fem finalister slogs om titeln "Årets Äggrätt 2017" inför en matkunnig jury. Det blev slutligen en rätt som fångade juryn lite extra, Za'atar stekt ägg med hummus och berbererostade kikärter av Morteza Pouranandeh.
04-09-2017 08:00

Färska ägg som säljs i Sverige är till 99 procent svenska

De senaste dagarnas larm om ägg som innehåller det otill-

Dagens Eko. Detta utmynnade i ett kort inlägg i kvart i fem-ekot senare på eftermiddagen. Dagen blev startskottet för butiksinformation, pressmeddelanden och information i sociala medier om certifieringsprogrammet.

Konsumentundersökning

Det har genomförts en konsumentundersökning under året, där vi frågade om vad man vet om svenska ägg och svensk äggproduktion, om äggets näringsinnehåll och om märkning. Motsvarande undersökning ska sedan göras med ungefär ett års mellanrum, för att kunna mäta resultatet av marknadsförings- och informationsinsatser.

Pressinformation inför påsken

Inför påsken togs det fram information med lättsmält fakta kring påsk och ägg, för att förse media och journalister med lättåtkomligt material. Materialet finns därefter tillgängligt på Svenska Äggs hemsida.

låtna bekämpningsmedlet Fipronil gäller endast importerade ägg från Nederländerna. De färska ägg som säljs i svenska butiker kommer nästan uteslutande från svenska gårdar. Ett enkelt sätt att kontrollera att ägget är svenskt är genom den SE-stämpel som finns på ägget.
07-08-2017 11:32

Finns Årets Äggrätt på midsommarbuffén?

Vi svenskar är ett äggätande folk. I takt med hälsotrenden har äggets popularitet ökat och i Sverige äter vi ungefär 231 ägg per person och år. Just nu pågår jakten på Årets Äggrätt där alla äggälskare uppmanas att dela med sig av sin favorit-äggrätt. Finalisterna möts sedan i finalen på PS matsal i Stockholm lördag den 2 september.
19-06-2017 08:15

Över 1 000 personer på hönsgårdsbesök i Täljestad!

Intresset var mycket stort när äggproducenten Erik Wilhelmsson på Täljestad gård i Lingham bjöd in till familjedag. Här samlades både "folk och få" och hönorna, de vankade värdigt ut på gården i ett gemensamt hönsläpp.
23-05-2017 08:00

Skyddsnivån för fågelinfluensan har sänkts – ägg från utehöns finns snart i butikshyllorna igen!

Igår, torsdag 30 mars, sänkte Jordbruksverket skyddsnivån för fågelinfluensa från 2 till 1 vilket innebär att hönsen får gå utomhus igen. Det betyder att det snart kommer att finnas ägg från utehöns i butikerna.
31-03-2017 08:45

Ägg trendigare än någonsin!

Det sockerfria påskägget är ett livsmedel som ligger helt rätt

forts på nästa sida

i tiden, året runt. Svenskarnas äggkonsumtion går stadigt uppåt, just nu i rekordfart – en ökning med hela fem procent 2016. I påskhelgen frossar vi i ägg, något vi kan göra med gott samvete.

15-03-2017 08:00

Tummen upp för ägg som skollunchtillägg

Två skolor i Östergötland fick under fyra veckor möjligheten att servera kokta, skalade ägg på lunchens salladsbuffé. Ett test som fallit mycket väl ut bland eleverna. Kostchefen i Boxholms kommun, Eva-Lott Blixt, menar att ägg borde vara ett självklart inslag på fler skolors meny.

10-03-2017 08:00

Begränsad tillgång på ägg från utehöns på grund av fågelinfluensa

I slutet av november inträffade det första fallet av fågelinfluensa (H5N8) i en värphönsbesättning i Sverige. Jordbruksverket hade strax innan beslutat att alla fjäderfän ska hållas inomhus för att skydda dem mot smitta. Enligt EU-förordning nr 589/2008 får ägg fortsätta att saluföras som "ägg från utehöns" under restriktionstiden, dock under högst tolv veckor.

13-02-2017 08:00

Mediabevakning

För att ha överblick över vad som skrivs i tidningar på nätet om ägg och äggproduktion har Svenska Ägg mediabevakning som styrs av relevanta sökord.

Närings- och marknadspolitisk bevakning

Svenska Ägg är remissinstans för frågor som bland annat rör djurskydd, djurhälsa, smittskydd, livsmedelshygien och livsmedelssäkerhet. Remisshanteringen sker ofta i samarbete med andra animaliebranscher för att uppnå styrka genom enighet.

Svenska Ägg har under året besvarat ett flertal remisser såsom:

- Ändring av Jordbruksverkets föreskrifter (SJVFS 2015:29) om ekologisk produktion och om kontroll av ekologisk produktion
- Synpunkter på Jordbruksverkets förslag på nya råd och dialoggrupper
- Förslag till ändring i Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2006:21) om avgifter för offentlig kontroll, prövning och registrering
- Statens Jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd om fjäderfåhållning inom lantbruket m.m. L111.
- Synpunkter på Länsförsäkringars krav på larm och reservverk

BAT-slutsatser för intensiv uppfödning av fjäderfå eller gris

BAT-slutsatserna blev publicerade i början av året och lades senare till i industriutsläppsförordningen och blev bindande enligt svensk lagstiftning. Dessa gäller för anläggningar med mer än 40 000 värphöns. Jordbruksverket har tagit fram tillsynsvägledning för länsstyrelser som är tillsynsmyndighet.

Svenska Ägg har haft diskussioner med Lovanggruppen om att de kan vägleda de äggproducenter som behöver hjälp i den här frågan.

Tendens till högre halt av dioxin i ekologiska ägg

Efter larmet om ökande halter av dioxin i ekologiska ägg under hösten 2016 tillsatte Svenska Ägg en arbetsgrupp med

forts på nästa sida

Jordbruksverkets entré i Jönköping.

Åsa Odelros som sammankallande. I gruppen ingick också Erik Pettersson, Bodil Wahlgren, Joacim Närkeby, Per-Erik Johansson och Urban Larsson. Gruppen arbetade fram ett nytt foderprogram till ekologiska höns, som fanns på marknaden i januari 2017. Detta foderprogram innehåller mindre andel fiskmjöl, vilket man anser är den största bidragande orsaken. Gruppen har haft kontinuerlig dialog med Livsmedelsverket, som utökat sin provtagning under året. Packeriernas egna provtagningar visar på en minskning av halterna med cirka 25 % och nya prover tas i februari 2018.

Föreskriftsändring Statens Jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd om fjäderfåhållning inom lantbruket m.m.

Från och med den 1 december 2017 upphörde Statens Jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd om djurhållning inom lantbruket m.m., L100. Den ersattes i stället med djurslagsspecifika föreskrifter. På fjäderfåsidan trädde Statens Jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd om fjäderfåhållning inom lantbruket m.m., L111 i kraft. En stor förändring är att beläggningsgrad i flervåningssystem för värphöns och unghöns inte längre är knuten till utfallet i omsorgsprogrammet. Detta är ett önskemål som branschen haft sedan 2014, då dåvarande revision av djurskyddsförordningen innebar att Svenska Ägg inte längre hade rätt att bevilja en högre beläggningsgrad utifrån besiktning i omsorgsprogrammet. Orsaken till detta var att det framkommit att det inte var tillåtet enligt EU:s kontrollförordning.

Svenska Ägg inkom med en skrivelse med önskemål om föreskriftsändring i maj 2014. Ett första möte med Jordbruksverket ägde rum i februari 2016 och därefter ännu ett i maj 2016. Svenska Ägg fick i uppdrag att inkomma med statistik på utfall av specifika kontrollpunkter i omsorgsprogrammen under en 4-årsperiod. Dessa uppgifter granskades av Jord-

bruksverket och jämfördes även med utfall i den offentliga kontrollen. I januari 2017 meddelade Jordbruksverket Svenska Ägg att en föreskriftsändring skulle ske och att möjlighet till ökad beläggningsgrad skulle införas direkt i föreskriften och då knutna till av Jordbruksverket satta krav. Dessa krav hämtades till stor del från omsorgsprogrammet kontrollpunkter.

Vaccinering mot Newcastlejuka

Jordbruksverket utredde 2016, efter önskemål från Svensk Fågel, om det vore lönsamt att börja vaccinera mot newcastlesjuka eller om det är bättre att låta bli som idag. Då detta skulle medföra stora kostnader för den enskilde äggproducenten och utbrotten är så få är Svenska Äggs ståndpunkt att vaccination ej skall införas vilket framfördes under ett flertal möten. Svenska Äggs veterinär tog fram underlag för att stödja denna åsikt.

I början av juni 2017 lades rapporten fram med slutsatsen att det i dagsläget inte är samhällsekonomiskt lönsamt att börja vaccinera mot Newcastlejuka. Detta ledde i sin tur till att Jordbruksverket inte tog något beslut att Sverige skall börja vaccinera utan den rådande ickevaccinerande policyn ska kvarstå.

Branschriktlinjer äggpackerier

Branschriktlinjer är branschens egen beskrivning av hur den enskilde företagaren i praktiken kan göra för att tillämpa kravet på egenkontroll av verksamheten enligt gällande lagstiftning. Syftet med branschriktlinjerna är att tydliggöra innebörden av lagkraven och visa hur det enskilda äggpackeriet kan arbeta för att uppfylla kraven i regelverket. Branschriktlinjerna har uppdaterats under året med hjälp av Åsa Odelros.

Kunskaps- och erfarenhetsutbyten

Svenska Ägg arbetar med kompetensutveckling av företagen inom äggproduktionen. Inriktningen på projekten är kunskapsinsamling, sammanställning och informationsspridning inom områdena djurhälsa, djurskydd, produktionsuppföljning och produktionsstyrning. Målgruppen är äggproducenter, unghösuppfödare och andra aktörer i branschen.

Svenska Ägg arbetar med kompetensutveckling av företagen inom äggproduktionen. Inriktningen på projekten är kunskapsinsamling, sammanställning och informationsspridning inom områdena djurhälsa, djurskydd och produktionsstyrning. Målgruppen är äggproducenter, unghösuppfödare och andra aktörer i branschen.

Medlemssidor på hemsidan

De inloggningsbara sidorna för medlemmar uppdateras kontinuerligt. Där finns användbart material samt information som inte behöver finnas publikt. Nytt för i år är ”Mina sidor” där producentmedlemmar kan se all information, protokoll etc som finns om det egna företaget i Svenska Äggs register.

Webbaserad utbildning

Den tidigare framtagna distansutbildningen har under året blivit mer och mer populär och har uppskattats av många, främst med anledning av certifieringen. I kursen behandlas Smittskydd, Djurhälsa, Djurskydd, Produktionsuppföljning samt Livsmedelshygien och säkerhet.

Kursdagar och rådgivning

Studiedag – tema rastgård

I maj anordnade Svenska Ägg en studiedag inom ramen för Landsbygdsprogrammet med tema rastgård och allt som rör den och utvistelse. Dagen hölls på Segerhults gård AB i Julita. Förman Gisela Meinhold visade gården samt Svenska Äggs produktionsutvecklare och Åsa Odelros föreläste.

Utbildningsdag – tema smittskydd och sanering

I juni anordnade Svenska Ägg en utbildningsdag med tema smittskydd och sanering. Linda Erholm på SVA och Svenska Äggs veterinär föreläste om vad som är viktigt att tänka på vid en sanering, hur man kan förbereda sig för att underlätta en sanering och förebygga ett utbrott. Svenska Äggs produktionsrådgivare föreläste om aktuella produktionsfrågor såsom ljus och stallklimat.

Årsmöte regionförening

Svenska Äggs veterinär och produktionsutvecklare deltog på Hallands Fjäderfämötes årsmöte. Ämnen som diskuterades var kvalsterbehandling, fågelinfluensa och den kommande nya djurskydds föreskriften, L111.

Svenska Äggs verksamhetsledare deltog på Skaraborgs Läns fjäderfäavelsförenings årsmöte i maj. Då diskuterades bland annat certifieringen samt andra aktuella frågor. Mötet avslutades med ett studiebesök på Källbergs i Töreboda.

Producentträff

Svenska Äggs veterinär deltog i en producentträff i Östergötland där bland annat fågelinfluensan, Fipronilskandalen, kvalster och Svenska Äggs nya certifiering diskuterades.

Kursdag med studiebesök

I december anordnade Svenska Ägg ännu en kursdag inom ramen för Landsbygdsprogrammet. Dagen inleddes med ett teoripass rörande djurskyddsfrågor, djurhälsa och foder, som hölls av Svenska Äggs produktionsutvecklare, Svenska Äggs veterinär och Åsa Odelros. Eftermiddagen ägnades åt studiebesök på Stjernerunds gård med stallbesök, rastgårdsvandring samt obduktion. Kursdagen var mycket uppskattad och samlade över 50 deltagare.

Kursdag i samarbete med länsstyrelsen

I december anordnade Svenska Ägg en kursdag tillsammans med Länsstyrelsen på Gotland. Under kursdagen presenterade länsstyrelsen sin slutrapport efter höstens offentliga kontroller av de gotländska fjäderfäbesättningarna. Svenska Äggs produktionsutvecklare föreläste om belysning, stallklimat och den nya L111:an samt Åsa Odelros föreläste om bland annat det nya foderprogrammet för ekologiska höns.

Utbildningsinsatser på SLU

I september anordnade Svenska Äggs produktionsutvecklare och veterinär en heldagskurs för personalen på SLU:s fjäderfästallar på Lövsta forskningscentrum. Kursen tog bland annat upp strukturen i svensk äggnäring, belysning, stallklimat, förebyggande smittskydd, sjukdomar och avlivning. Utbildningen var mycket uppskattad av de cirka 15 deltagarna. I maj föreläste Svenska Äggs produktionsutvecklare, för åttonde året i rad, om svensk äggproduktion på kursen Poultry Production. Kursen riktar sig till blivande husdjursagronomer och husdjursvetare och ges av Institutionen för Husdjurens Utfostring och Vård, SLU.

I oktober föreläste Svenska Äggs produktionsutvecklare, för tredje året i rad, om svensk äggproduktion och vad som påverkar den, på kursen Animalieproduktion på SLU, Alnarp.

Kursen riktar sig till blivande lantmästare och ges av Institutionen för Biosystem och Teknologi.

Utbildningsinsatser veterinärer

I oktober genomförde Svenska Ägg en kurs om värphöns för veterinärer. Kursen riktade sig till alla fältverksamma veterinärer som arbetar med fjäderfä. Kursen hölls på Rimforsa strand och hade temat avelsdjur och unghösuppfödning. Medverkande var Agne Thuresson, Thuressons hönseri, Helena Eriksson, SVA samt Svenska Äggs produktionsutvecklare och veterinär. På grund av utbrottet av newcastlesjuka utanför Linköping blev tyvärr de planerade besöken på Swedfarms kläckeri och i en avelsanläggning tvungna att ställas in. Kursen samlade 11 veterinärer och var mycket uppskattad av deltagarna.

Under 2017 genomförde även Svenska Äggs veterinär två sambesök med besättningsveterinärer vid besiktning inom Frivilliga salmonellakontrollen på Gotland och i Västergötland. Detta utfördes som ett led i utbildningen av besättningsveterinärerna samt för att göra bedömningen mera likvärdig i olika delar av landet.

Fjäderfäteam

Kunskapsnivån hos svenska veterinärer angående fjäderfä är över lag mycket dålig. Det resulterar i att veterinärerna inte vill åta sig uppdrag gällande fjäderfä. Samtidigt upplever Svenska Ägg ett stort behov av veterinär kompetens inom detta område. För att tillmötesgå det behov som finns, startade Svenska Ägg tillsammans med Distriktsveterinärerna hösten 2016 ett fjäderfäteam med 11 veterinärer, strategiskt utplacerade i hönstäta områden. Under 2017 har nätverket haft utbildningar via Skype ungefär varannan månad och vid två fysiska träffar. Förutom dessa träffar har Svenska Äggs veterinär förmedlat information via månadsbrev och en nystartad facebookgrupp. Redan nu kan vi konstatera att dessa veterinärer har fått en ökad fjäderfäkunskap, vilket uppskattats av både veterinärerna själva och de producenter som använt sig av dessa.

Utbildningsinsatser Länsstyrelser

I april höll Svenska Äggs produktionsutvecklare och veterinär en utbildningsdag för personalen på länsstyrelsen på Gotland. Dagen innehöll både teoretiska diskussioner och besök ute på gård.

I oktober föreläste Svenska Äggs produktionsutvecklare om svensk äggproduktion – i dag och i morgon – på Länsstyrelsens Kontroll dagar i Stockholm.

Under året har Svenska Äggs produktionsutvecklare haft regelbunden kontakt med djurskyddshandläggare och förprövare runt om i Sverige i olika ärenden såsom bedömning av belysning, utgångsöppningar, utformning av stallinredning med mera. Sambesök har genomförts både inom och utanför omsorgsprogrammet.

Övriga utbildningsinsatser

Svenska Äggs veterinär genomförde under året en tvådagars utbildning för ett medlemsföretag. Utbildningen omfattade bland annat hygien, smittskydd, sjukdomar och obduktion. Svenska Äggs veterinär föreläste i april om smittskydd och sjukdomar för en kurs inom organisationen Blå Stjärnan. Utbildningen sker årligen och drar varje år ett 30-tal deltagare. Vid besiktningens besök under två dagar på Gotland följde en tjänsteman från Jordbruksverket med Svenska Äggs produktionsutvecklare och veterinär för att lära sig mer om hur verksamheten ute hos producenterna ser ut. Det är viktigt att de som jobbar med att ta beslut gällande svensk äggproduktion har god kunskap om producenternas verklighet.

Besättningsveterinär och rådgivning

Svenska Äggs veterinär har under året varit besättningsveterinär på 44 anläggningar. Förutom besök i dessa besättningar görs även besök hos andra producenter när de vill ha hjälp. Besöken har bland annat gällt det årliga besöket i frivilliga salmonellakontrollen, rådgivning vid vaccinering, rådgivning vid sjukdom och produktionsproblem samt närvaro vid avlivning.

Officiell veterinär

Svenska Äggs veterinär är utsedd av Jordbruksverket till officiell veterinär och kan vara behjälplig vid export av djur eller djurprodukter när det efterfrågas, eller utföra andra uppdrag då det krävs en officiell veterinär.

Publicerade artiklar i Fjäderfä och andra tidskrifter

Under året har ett antal fördjupande artiklar om produktionsuppföljning, djurskydd, djurhälsa och förebyggande smittskyddsåtgärder publicerats i tidningen Fjäderfä under teman som:

- Hur får jag ut mina höns och vad ska jag plantera i min rastgård. Fjäderfä nr 6
- Poultry welfare symposium – med fokus på välfärd hos värphöns och matfågel. Fjäderfä nr 7
- Parasitsjukdomen histomonosis bland värphöns – första kända utbrottet i Sverige. Fjäderfä nr 9
- För ett bättre djurskydd i Europa. Fjäderfä nr 10
- Utbrott av högvirulent Gumborosjuka. Fjäderfä nr 10
- Viktigt att se över energiförbrukningen – och att vidta rätt åtgärder. Fjäderfä nr 10

I december publicerades en artikel i Svensk Veterinärtidning nr 12 med titeln ”Svensk Äggnäring efter omställningen, del 2 – Sjukdomsförebyggande åtgärder, kontroll och slakt”. Artikeln skrev Svenska Ägg i samarbete med SVA och SLU. Under 2018 kommer det att publiceras ytterligare en artikel i samma serie som behandlar sjukdomsförekomst och utmaningar i svensk äggproduktion.

Veterinära frågor

2017 präglades av ett flertal sjukdomsutbrott, vilket tog mycket tid i anspråk med avseende på kontakter med djurägare, saneringsfirmor, myndigheter och media. Förutom utbrott av olika produktionssjukdomar hade vi ett utbrott av fågelinfluensa och tre utbrott av newcastlesjuka under året. Svenska Äggs veterinär har varit och är fortsatt delaktig i utvärdering av hanteringen så att erfarenheterna kan tas tillvara inför kommande utbrott.

Utbrott av salmonella

Under 2017 inträffade inga utbrott av salmonella i kommersiell värphönsbesättning.

Utbrott av Aviär influensa

Arbetet med avseende på aviär influensa fortsatte i början av 2017. Det rådde fortfarande Skyddsnivå 2 vilket innebär att alla som har fjäderfän skulle hålla dem inomhus. Det är det säkraste sättet att skydda dem från att bli smittade av vilda fåglar. Mycket arbete lades ner på att följa läget bland vilda fåglar och hobbyflockar.

I april konstaterades Sveriges andra fall av fågelinfluensa i en kommersiell värphönsbesättning. Svenska Äggs veterinär agerade även här som näringsens representant i diskussioner med myndigheter och media. Han var också involverad i att hjälpa företaget, veterinärerna och Jordbruksverket att diskutera fram lösningar på olika praktiska problem. Avstämningar med Jordbruksverkets handläggare, krisledning, LRF och Svensk Fågel hölls dagligen och det var mycket frågor från andra producenter, packerier, medier och hobbyhönsägare.

Vid dessa utbrott uppdagades att Aviär influensa inte täcks av försäkringen. Eftersom Jordbruksverket endast ersätter

Planering av saneringsarbete vid sjuksomsutbrott.

50% av produktionsbortfallet innebär det en stor kostnad för den drabbade producenten. Svenska Ägg inledde därför diskussioner med Agria och från och med 1:e januari 2018 är aviär influensa inkluderat i deras värp- och unghönsförsäkring på samma villkor som newcastlesjuka. Ersättningen kommer nu upp i 70%. Det kommer dock medföra en premiehöjning på cirka 20 %, men det är det väl värt om man skulle drabbas.

12-veckorsregeln – instängda höns medförde omklassade ägg

På grund av fågelinfluensan skulle alla fjäderfän hållas inomhus i början av året, för att minska risken för smittspridning. För produktionsformen "frigående utomhus" var det tillåtet att stänga in hönsen på grund av "veterinära restriktioner" som längst 12 veckor per produktionsomgång, med fortsatt märkning frigående ute. Detta enligt EU:s handelsnormer som anger att om hönsen hålls inestängda längre än 12 veckor ska äggen därefter märkas med frigående inne. Den 13 februari uppnåddes 12-veckorsgränsen sedan skyddsnivå 2 infördes i vårt land. Veckorna därefter ledde till stora förluster dagligen för de som inte längre kunde sälja sina ägg som "frigående ute". Svenska Ägg följde utvecklingen noga och förde kontinuerliga riskdiskussioner med SVA och Jordbruksverket. Den 30:e mars kunde skyddsnivån sänkas till nivå 1 vilket innebär att hönsen fick släppas ut igen.

Utbrott av Newcastlesjuka

Under 2017 drabbades tre värphönsanläggningar av newcastlesjuka.

I maj drabbades en anläggning i östra Småland av newcastlesjuka. Svenska Äggs veterinär var delaktig som stöd för djurägaren och den utredande veterinären samt för Jordbruksverket. Kontinuerliga avstämningar skedde med Jordbruksverkets handläggare och krisledning.

På Äggets Dag fick vi besked om ett nytt utbrott av Newcastlesjuka i Östergötland. Svenska Äggs veterinär var även vid

forts på nästa sida

detta utbrott delaktig som stöd för djurägaren och den utredande veterinären samt för Jordbruksverket. Vid detta utbrott komplicerades situationen ytterligare av att ett stort kläckeri hamnade inne i övervakningsområdet. Det innebar att det var förbjudet att föra ut levande fjäderfä ur zonen 15 dagar efter att sjukdomen bekräftats. På grund av det ålderdomliga EU-direktivet fanns det inte några möjligheter att rädda de daggamla kycklingar som skulle kläckas under denna tid. Detta har fått konsekvenser både för unghönsuppfödare och äggproducenter, som inte får de djur de beställt i tid. I skrivande stund är leveranserna ännu inte i fas. EU behöver modernisera Newcastledirektivet, i analogi med fågelinfluensadirektivet, så att den här typen av hän-

delse inte upprepas. Vi fortsätter arbetet med att förmå Kommissionen att ta tag i detta arbete snarast.

Ett tredje utbrott av newcastlesjuka drabbade en besättning i södra Skåne i november. I detta fall försenades diagnosen eftersom analysen av de första proverna var negativ, trots tydliga symtom. Då inga andra orsaker kunde fastställas togs nya prover en vecka senare vilka då kunde slå fast att det var newcastlesjuka. Detta är allvarligt, eftersom risken för att smitta sprids ökar med tiden som de sjuka djuren finns kvar och utsöndrar virus. Svenska Ägg för därför en dialog med SVA och Jordbruksverket om hur detta ska undvikas i framtiden.

Internationella kontakter och samarbeten

Hennovation – ett internationellt värphönsprojekt

I projektet ingår forskare från England, Spanien, Tjeckien, Nederländerna och Sverige, där de olika länderna fokuserat på olika frågeställningar. Den svenska gruppen har bestått av representanter från SLU, Livsmedelsverket, hönsslakten och branschen, där Svenska Äggs verksamhetsledare varit delaktig. Målet för gruppen har varit att skapa förutsättningar för förbättrad djurvälstånd vid utplockning och slakt, genom att öka värdet och efterfrågan på hönskött. Projektet avslutades i mars med ett möte i Bristol, där de olika grupperna fick redovisa sina respektive resultat.

Bröstbensskador på värphöns – ett internationellt projekt

I mars deltog Svenska Äggs produktionsutvecklare och Svenska Äggs veterinär i en workshop med fokus på att kartlägga samt minska förekomsten av bröstbensskador på värphöns. Svenska Äggs produktionsutvecklare föreläste om på vilket sätt inredningens utformning kan påverka uppkomsten av skador. I projektet deltar ett flertal länder inom och utom EU, och det består av flera arbetsgrupper med olika angreppsvinkel på problemet. Svenska Ägg representerar branschen i projektet där det framförallt ingår forskare inom olika områden från de medverkande länderna.

I augusti genomfördes en utbildning för palpation av bröstbensskador ute i fält, som Svenska Äggs produktionsutvecklare fick möjlighet att delta i tillsammans med representanter från flera europeiska länder. Kursen ägde rum på Aviforum i Bern. Projektet finansieras av EU-medel och kommer att pågå under flera år.

EUWEP och EEPTA

I juni deltog Svenska Äggs verksamhetsledare på EUWEPs årliga möte, denna gång i Milano Marittima i Italien. EUWEP är paraplyorganisation för European Egg Packers and Traders

Association (EEPTA), European Egg Processors Association (EEPA) och European Poultry and Game Association (EPGA). Vid detta möte deltog ca 40 personer från 12 olika länder och det diskuterades allt från TTIP till näbbtrimning, avlivning av daggamla tuppsycklingar och AI-utbrotten i EU och övriga världen. Vi har en hel del gemensamma problem inom EU, men samtidigt vitt skilda förutsättningar.

I februari och november möttes EEPTA, en lite mindre grupp om ca 15 personer som främst företrädare packerierna. Dessa möten hålls alltid i Bryssel, två gånger per år. På dessa möten är marknad, import och export, stående punkter på agendan. Under 2017 har handelsnormerna och 12-veckorsregeln diskuterats flitigt vid ett flertal tillfällen, med anledning av utbrotten av influensa och att myndigheterna därför bestämt att utehönsen skulle hållas inne. Ett flertal skrivelser och uppvaktningar av kommissionen ledde till slut att de 12 veckorna utsträcktes till 16 veckor.

IEC – International Egg Commission

Svenska Ägg är också medlemmar i IEC (International Egg Commission) och i april deltog verksamhetsledare och ordförande i vårkonferensen i Monte Carlo. På konferensen deltog ca 370 personer från 35 länder där de flesta världsdelar fanns representerade. Förutom de europeiska länderna är USA och Japan ofta väl representerade på IEC:s konferenser,

forts på nästa sida

Julian Madeley på IEC deltog på NPC i Malmö

så också denna gång. Konferensen erbjöd ett innehållsrikt och varierat program, liksom många tillfällen till nya kontakter med affärsmöjligheter för många. Den gav en bra inblick i hur äggproduktionen ser ut och bedrivs i övriga delar av världen.

PVSGEU – Poultry Veterinary Study Group of the EU

Svenska Äggs veterinär deltog på den öppna delen av PVSGEUs möte som denna gång var i Malmö i maj. PVSGEU är en organisation för veterinärer inom fjäderfäsektorn i EU som träffas två gånger årligen för att diskutera olika aktuella veterinära frågor inom fjäderfäsektorn. I Malmö diskuteras bland annat användningen av antibiotika, antibiotikaresistens och fågelinfluensan. Det är också ett bra tillfälle att träffa kollegor från hela Europa och byta erfarenheter.

XXth World Veterinary Poultry Association Congress (WVPAC)

I september deltog Svenska Äggs veterinär på WVPAC i Edinburgh. Ca 1500 veterinärer från hela världen träffades för att lyssna på intressanta föreläsningar om den senaste forskningen, knyta kontakter och byta erfarenheter om allt som gäller fjäderfäs sjukdomar och hälsa. På konferensens postersession deltog Svenska Äggs veterinär som medförfattare tillsammans med SVA med en poster med titeln "Pathology findings in poultry and free-living wild birds naturally infected with HPAI H5N8".

Faglig temadag om ægproduktion i Danmark

Svenska Äggs Veterinär var inbjuden att föreläsa och delta i diskussioner på en producentdag anordnad av SEGES i Aarhus, Danmark. Dagen handlade bland annat om problematiken med spolmask och hur den ska hanteras.

Fact finding – Prudent use of antimicrobial drugs

EUs generaldirektorat för hälsa och livsmedelssäkerhet, DG Sante F, genomförde i oktober ett besök i Sverige i sin fact finding – prudent use of antimicrobial drugs. Svenska Äggs veterinär deltog och föredrog hur svensk äggnäring arbetar för att inte behöva använda antibiotika. Huvudbudskapet från samtliga svenska animaliebrancher var "Healthy animals don't need drugs".

Xth Poultry welfare symposium

Svenska Äggs produktionsutvecklare presenterade Svenska Äggs omsorgsprogram på Xth Poultry welfare symposium i Ploufragan i Frankrike i juni. Detta forskningssymposium har fokus på välfärd hos värphöns och matfågel och samlade hela 200 deltagare från olika forskningscentra, myndigheter, branschorganisationer och avelsföretag.

Nordiska Fjäderfäkonferensen i Malmö, 7-9 nov.

2017 var det åter Svenska Äggs tur att arrangera den nordiska fjäderfäkonferensen, som cirkulerar mellan de nordiska länderna. Senast den var i Sverige var 2012 och då var Svensk Fågel värdar. Senaste gången Svenska Ägg ansvarade för konferensen var 2007 i Uppsala. Denna gång samordnade vi med Kontaktdagarna vilket resulterade i att mer än 250 personer var samlade under konferensens andra dag. Konferensen bjöd på ett varierat program såsom användning av fjädrar och äggskal, bröstbensfrakturer, premiummarknader, köttkvalitet samt de sedvanliga hälsorapporterna från alla nordiska länder. Under de parallella seminarierna dag två innehöll programmet för äggproduktion bland annat forskningsresultat rörande längre produktionsintervall, vitamin D i ägg, uppfödning av unghöns samt resultat från energieffektivitetsprojektet.

Nordiska ledarmöten

Årets två nordiska ledarmöten har hållits i Sverige. Rutinen är sådan att det landet som är ansvarig för konferensen, också håller i ledarmötena under samma år. Gruppen möttes de sista dagarna i maj på Styrso utanför Göteborg, samt i Malmö dagen innan fjäderfäkonferensen. På dessa möten har alla på kansliet samt ordförande deltagit, och förutom att planera konferensen har gemensamma problem diskuterats och erfarenheter delats. Övriga nordiska länder genomgår nu motsvarande omställning när det gäller produktionssystem som vi gjorde för några år sedan, där fler och fler butikskedjor slutar att sälja ägg från inredd bur. Island planerar att ha ställt om till flervåningssystem 2021, från konventionella bursystem.

Nordiska fjäderfämötet i Malmö, november 2017.

Övriga projekt, möten och andra engagemang

Pågående projekt rörande ammoniak i hönsstallar

I samarbete med Vreta Kluster och Energikontoret Östergötland har Svenska Ägg ansökt om projektmedel från Jordbruksverket, vilket beviljades i april. Projektet ska fokusera på att försöka hitta metoder för att minska ammoniakavgången i värphönsstallar. I projektet ingår litteraturstudie, intervjuer med äggproducenter samt fältförsök. Projektet ska pågå fram till sommaren 2019 och förhoppningen är att det ska resultera i bättre djurmiljö, bättre arbetsmiljö och en minskad ammoniakemission. Under sommaren genomfördes en intervjustudie och i november startades ett fältförsök med syfte att utvärdera effekten av zeolit.

Energianvändning i äggproduktionen

Hushållningssällskapet i Skåne har genomfört ett energieffektiviseringsprojekt, där Svenska Ägg har varit delaktiga i styrgruppen och i projektet. Mätningar och undersökningar har gjorts i stallar hos några av Svenska Äggs medlemmar och har slutredovisats i slutet av året. Resultaten från mätningarna presenterades på Nordiska fjäderfämötet i november och litteraturstudien publicerades i Fjäderfä.

Ströbad i unghönsburar – en utmaning för branschen

Från och med den 1 januari 2019 ska unghönsburar vara försedda med ströbad. Det finns inte någon forskning som visar hur det ska kunna lösas, därför har Svenska Ägg sökt och fått innovationsstöd från EIP för att försöka hitta en lösning. Första steget var att bilda en innovationsgrupp bestående av Lennart Öman Victorssons, Joacim Närkeby Närkesberg, Robert Möller Swedfarm, Birger Hjalmarsson Gimranäs, Lotta Berg SLU, samt Svenska Äggs verksamhetsledare och produktionsutvecklare. Gruppen har under året arbetat fram en projektansökan, som innehåller utformning av teknisk lösning samt utprovning i befintliga burar där djurens hälsa och beteende ska studeras. Ansökan beviljades i slutet av året och projektet ska vara slutredovisat i juni 2019.

Branschmöte på Livsmedelsverket

I januari träffades representanter för branschen samt för Livsmedelsverket till branschmöte. Det diskuterades bland annat tvätt och rengöring av plastemballage, branschriktlinjer, ABP-hantering på äggpackerier, kontroller och provtagningar. Vi fick också möjlighet att presentera vårt certifieringsprogram. Tanken är att dessa branschmöten ska hållas regelbundet, 1-2 gånger per år.

I den ordinarie kontrollen på packerierna kontrolleras årligen innehåll av antibiotika och bekämpningsmedel i äggen. Livsmedelsverket kan då konstatera att analyserna inte visar några spår av varken det ena eller det andra. Detta ska vi vara riktigt stolta över – att vårt unika svenska ägg är helt fritt från både antibiotika och bekämpningsmedel.

Vid detta möte togs också frågan om dioxiner i ekologiska ägg upp. Livsmedelsverket utökade sin kontroll under året, till dubbla antalet prover jämfört med tidigare år.

Seminarium om djurhälsa och smittskydd

I april bjöd Jordbruksverket in till ett seminarium om hur deras anslagsmedel bidrar till bättre djurhälsa och smittskydd. Ett antal organisationer fick berätta om sin verksamhet som finansierats av smittskyddsanslaget, däribland Svenska Ägg. Svenska Äggs produktionsutvecklare föredrog det smittskyddsarbete som utförs i smittskyddsprogrammet.

Nationellt djurskydds nätverk och ny plattform för djurskydd i EU

Under våren startade Näringsdepartementet ett nationellt djurskydds nätverk där representanter från djurnäringarna, myndigheterna, universiteten samt intresseorganisationer såsom Vi konsumenter, Djurskyddet Sverige, Djurens Rätt och World Animal Protection inbjöds att ingå. Från Svenska Ägg ingår Svenska Äggs produktionsutvecklare. Syftet med nätverket är att träffas och utbyta erfarenheter, framförallt inför möten i EU-kommissionens nyinstituerade djurskyddsplattform. Denna djurskyddsplattform startades i januari i år och består av 75 medlemmar som representerar branschorganisationer, myndigheter, handel, djurskydd samt oberoende experter.

Utredning om central rådgivningsmodell

Inom livsmedelsstrategin har Jordbruksverket fått ett antal uppdrag från regeringen. Ett av dem är att kartlägga och analysera förutsättningarna för att använda en liknande rådgivningsmodell som Greppa Naringen inom animalieproduktionens område. Uppdraget är att föreslå ett system för ökad kunskapsöverföring och samverkan mellan myndigheter och näringen i syfte att främja en god djurhållning, hållbar produktion och företagets lönsamhet. Under detta arbete har man stämt av med producentgrupper från ett flertal branscher, bland annat från Svenska Ägg. Det finns också en referensgrupp med tjänstemannarepresentanter från de olika branscherna, där Svenska Äggs produktionsutvecklare ingår. Arbetet kommer att fortsätta under 2018.

Kunskapsutveckling för kostnadseffektivt byggande inom animalieproduktionen

Ett annat uppdrag som Jordbruksverket fått av regeringen inom ramen för livsmedelsstrategin är att se över hur man kan kostnadseffektivisera byggnationer. Även här har man stämt av med producentgrupper från ett flertal branscher, Svenska Ägg inkluderad. I mitten av januari hölls en sluthearing innan Jordbruksverket lämnade in sitt förslag till Näringsdepartementet.

forts på nästa sida

Övrigt

Jordbruksverket har under året sett över sina olika grupper och råd. För att skapa tydlighet kring sitt arbete i organ för samverkan har det gjorts en uppdelning i tre kategorier: råd, dialoggrupper samt referensgrupper och arbetsgrupper.

Rådet för hållbar produktion och konsumtion

I oktober deltog Svenska Äggs verksamhetsledare i möte med Rådet för hållbar produktion och konsumtion av livsmedel. Rådet ska vara ett brett forum för samverkan, dialog och kunskapsutbyte kring aktuella och långsiktiga frågor kopplat till svensk livsmedelsförsörjning, främst inom jordbruks-, trädgårds- och fiskerinäring.

Dialoggrupp smittskydd och djurhälsa

I september deltog Svenska Äggs veterinär i dialoggruppen för smittskydd och djurhälsa. Syftet med dialoggruppen är att ha en kontinuerlig avvägning och dialog kring de faktorer som påverkar smittskyddet och djurhälsan och som i förlängningen avgör vilka åtgärder och insatser som bör genomföras.

Dialoggrupp Djurskydd

I september deltog Svenska Äggs produktionsutvecklare i dialoggruppen för djurskydd. Syftet med gruppen är att vara ett forum för dialog och kunskapsutbyte kring aktuella och långsiktiga frågor kopplat till djurskydd. I gruppen ingår representanter från myndigheter, branscher, djurskydds- och djurrättsorganisationer.

Dessutom har Svenska Ägg deltagit i ett flertal olika möten under året såsom:

- Medlemsbesök
- Svensk Fågels årsstämma
- Antibiotikaforum
- Hearing om myndigheternas handlingsplan gällande antibiotikaresistens
- Årsmöte för Stiftelsen Veterinär fjäderfä-forskning och Föreningen för smittskyddskontroll av fjäderfä
- Samrådsmöte LRF samt veterinärförbundet
- Jordbruksverkets arbete med att ta fram en handledning för djurskyddsbedömningar vid slakt
- Nätverksmöte om antibiotikaresistens
- Styrelsemöte i den svenska grenen av World Poultry Science Association
- Samrådsgruppen för obduktionsverksamheten
- Näringsens epizootigrupp
- Diskussioner om listning av sjukdomar i EU:s Animal Health Law

- Diskussionsmöten angående certifiering av soja (Sojadia-logen) samt GMO-fri soja
- Jordbruksverkets diskussionsmöte om animaliemarknaden och kort presenterat aktuella frågor.
- Skolbesök hos Torggummans äggpackeri i Färgelanda
- Möte med KRAV hos Axel Lagerfelt där också Åsa Orrenius deltog. Diskussion kring mål och visioner för KRAV:s fortsatta verksamhet.
- Medverket på ett studiebesök från Senioruniversitetet och informerat om äggproduktion
- Möte med producent, Jordbruksverket, SVA och Länsstyrelsen angående salmonellautbrott.
- Möten med Agria, bland annat för att diskutera AI-försäkring
- Möten med Jordbruksverket angående nya föreskriften
- Möte med LRFs ordförande m.fl.
- Möte med Anneke Svantesen och Kerstin Jonsson på Näringsdepartementet.

Tjejmilen 2017

Svenska Ägg har turen att begåvats med ett flertal springladda kvinnor och barn som har hållit fanan högt och slagit ett slag för svenska äggs förträfflighet i motionssammanhang. I september deltog Svenska Ägg med två lag i tjejmilen samt ett barnlag i Lilla Tjejmilen. (Nedan ses några av löparna).

Kvalitetssäkring äggproduktionen

Svenska Ägg ansvarar för administration och löpande utveckling av ett flertal frivilliga kvalitetskontrollprogram som riktar sig till företagen inom äggproduktionen. Kontrollprogrammen syftar till att upprätthålla en hög och jämn kvalitetsnivå på svensk äggproduktion, med avseende på djurskydd, smittskydd och livsmedelshygien.

Omsorgsprogram för värphöns och unghöns

Under 2017 fortsatte (såsom under föregående två år) en konvertering av stallar med inredd bur eller envåningssystem till frigående inomhus med flervåningssystem eller till ekologisk produktion. Vissa stallar har rivits till förmån för nybyggnationer. Takten är jämförbar med föregående år. Vissa omställningar har dock skett efter sjukdomsutbrott, vilket inneburit mycket långa tomhållningstider och utdragen konverteringsprocess som spillt över på 2018. Detta medför att antalet värphönsplatser vid skiftet 2017/2018 var endast något högre jämfört med 2016/2017, det vill säga drygt 8,07 miljoner.

Under 2016 påbörjade Svenska Ägg arbetet med en certifiering av det svenskproducerade ägget. Ett av de viktigaste kriterierna i denna är godkännande i omsorgsprogrammet. Då alla led skall vara certifierade infördes omsorgsprogram för unghöns i bur och unghöns på golv utöver befintliga omsorgsprogram för unghöns i flervåningssystem, värphöns i inredd bur samt frigående värphöns. Dessutom påbörjades inbesiktning av alla parentsdjur. Detta medförde en ökad mängd besiktningsåtaganden med start hösten 2016 och som fortsatte hela 2017 med kulmen hösten 2017. För att klara den ökade mängden besiktningsåtaganden anlitades Roland Käll som riksläkare från och med oktober 2016, utöver produktionsutvecklare Alexandra Jeremiasson och befintlig riksläkare Carl-Göran Groth. Totalt genomfördes ordinarie besiktningsåtaganden i 250 stallar. Därtill tillkom återbesök för uppföljning av eventuella brister, såsom förhöjd nivå av ammoniak.

I februari 2018 är 95 % av värphönsen anslutna till något av omsorgsprogrammen för värphöns, samt 94 % av unghönsen i flervåningssystem. Av unghöns uppfödda på golv är 77 % anslutna samt av unghöns uppfödda i bur är 74 % anslutna.

Förebyggande djurhälsoprogram

Under året pågick arbetet med anslutning och kvalitetssäkring av besiktningsåtaganden inom de frivilliga och förebyggande djurhälsoprogrammen:

- Frivillig salmonellakontroll i hönsbesättningar
- Frivillig salmonellakontroll i hönsbesättningar med utevistelse
- Hälsokontroll spolmask

Frivilliga salmonellakontrollen

Vid årsskiftet 2017/2018 var 99 % av unghönsplatserna anslutna till den frivilliga salmonellakontrollen för unghöns med vistelse inomhus, vilket motsvarar 2 803 220 unghönsplatser. Andelen anslutna värphönsplatser inomhus var 96 % och antalet 6 152 116 värphönsplatser. Till den frivilliga salmonellakontrollen för höns med utevistelse var 72 % av värphönsplatserna anslutna, vilket motsvarar 1 117 204 värphönsplatser. Detta är en kraftig ökning i anslutningsgrad vilket är ett resultat av arbetet med Svenska Äggs certifiering av det svenska ägget.

Under 2016 reviderades de Frivilliga salmonellaprogrammen för att uppfylla kraven i nya föreskriften om organiserad hälsokontroll av husdjur, K152. Vid revideringen slogs de båda nuvarande programmen ihop till ett program under namnet "Förebyggande smittskyddsprogram och hälsokontroll i hönsbesättningar". Jordbruksverket gav strax innan nyår övervägande positiv respons på ansökan. Arbetet för att justera enligt deras önskemål pågår för att programmet skall kunna tas i bruk under 2018.

Hälsokontroll spolmask

Vid årsskiftet 2017/2018 var 84 % av värphönsplatserna samt 82 % av unghönsplatserna anslutna. Detta motsvarar 6 802 795 värphönsplatser samt 2 266 122 unghönsplatser. Inom programmet utfördes telefonrådgivning till besättningsveterinärer och äggproducenter. Alla provsvar har även fortsatt lagts in elektroniskt på respektive avdelning i Svenska Äggs register och det är nu enklare att följa upp provtagningen för respektive gård så att denna blir utförd korrekt.

Detta är Svenska Ägg

Svenska Ägg har under året haft en verksamhetsledare, en produktionsutvecklare samt en veterinär. Ett flertal samarbetspartners anlitas utifrån behovet av kompletterande specialistkompetenser och stödfunktioner.

Svenska Ägg och samarbetspartners

Astrid Lovén Persson är verksamhetsledare och ansvarar för den övergripande verksamheten, marknadskampanjen samt medlems- och mediakontakter.

Alexandra Jeremiasson är produktionsutvecklare och arbetar med produktionsoptimering och kvalitetssäkring av äggproduktionen. Alexandra ansvarar för omsorgsprogrammen, remissyttranden, kompetensutveckling och rådgivning samt forsknings- och utvecklingsprojekt relaterade till äggproduktionen.

Magnus Jeremiasson är Svenska Äggs veterinär och ansvarar för administration av den Frivilliga salmonellakontrollen samt Hälsokontroll spolmask. Magnus har under året varit besättningsveterinär för 44 medlemsföretag. I arbetsuppgifterna ingår bland annat att vara ansvarig för utredningar och remissärenden som rör djurhälsa och smittskydd samt rådgivning och förskrivning av recept till medlemsföretagen. *Carl-Göran Groth* (enskild firma) har under året genomfört besiktningarna inom omsorgsprogrammen. Carl-Görans specialområde är ekologisk äggproduktion då han även arbetar för KIWA med bland annat KRAV-certifiering.

Roland Käll (enskild firma) har under året genomfört besiktningar inom omsorgsprogrammet.

Åsa Odelros, Åsa Odelros AB, har under året varit projektledare för de EU-finansierade djurvälståndprojekten vars främsta syfte är kompetensutveckling. Åsa har också varit sammankallande i Svenska Äggs referensgrupp eko samt i arbetsgrupp dioxin.

Magnus Thelander (enskild firma) har ansvarat för sammanställningen av inrapporterad packeri- och produktionsstatistik.

Elisabeth Secher, Pig Poultry Press AB, är ansvarig för den ekonomiska redovisningen, administration kring stämma och kontaktdagar samt frågor om medlemskap.

Sven Secher, Pig Poultry Press AB, är chefredaktör för medlems- och facktidningen Fjäderfä, som utkommer med tio nummer per år.

IdentX Kommunikation har ansvarat för pressmeddelanden samt produktionen av informations- och reklammaterial till marknadskampanjen. De har också varit behjälpliga i arbetet med certifieringen.

Astrid Lovén Persson

Alexandra Jeremiasson

Magnus Jeremiasson

Åsa Odelros

Carl-Göran Groth

Roland Käll

Svenska Äggs produktionsgrupp

För att förbättra medlemsservicen gentemot de äggproducerande företagen har Svenska Ägg bildat en arbetsgrupp, som består av anställd personal och konsulter verksamma inom Svenska Äggs produktionsinriktade aktiviteter. Produktionsgruppen består av Alexandra Jeremiasson, Carl-Göran Groth, Magnus Jeremiasson, Roland Käll och Åsa Odelros. I gruppen diskuteras aktuella frågor såsom utbildningar, projekt, hälsoläget och mycket annat.

Svenska Äggs referensgrupper

Svenska Ägg arbetar med ett flertal referens- och arbetsgrupper som tillsammans med kansliet utvecklar och kvalitetssäkrar verksamheten. Grupperna kan vara fasta eller drivas i projektform och upplösas när frågan är färdigbehandlad.

Under 2017 var följande referensgrupper verksamma:

Djurskyddsgruppen

Svenska Äggs djurskyddsgrupp arbetar med utrednings- och remissärenden som rör djurskyddsfrågor och deltar i bevakningen av forsknings- och utvecklingsprojekt som rör djurvälstånd.

Smittskyddsgruppen

Gruppen lämnar bland annat synpunkter vid utrednings- och remissärenden som rör djurhälsa och smittskydd. Gruppen deltar vid möten med Agria Djurförsäkring för att bevaka och diskutera försäkringslösningar för Svenska Äggs medlemsföretag.

Marknadsgruppen

I gruppen ingår representanter från de tre största packerierna/packerigrupperingarna samt verksamhetsledare, ordförande samt en representant från styrelsen. Marknadsgruppen bidrar till att utveckla och förbättra marknadskommunikationen.

Referensgrupp eko

Med anledning av de regeländringar som kommer på förslag från EU och KRAV har Svenska Ägg tagit initiativet till att bilda en referensgrupp bestående av producenter och packerirepresentanter. Åsa Odelros är sammankallande i gruppen.

Certifieringsgruppen

I och med arbetet med certifieringen har det tillsatts en grupp som består av ordförande, verksamhetsledare samt Staffan Emanuelsson från IdentX. Gruppen har kompletterats med andra personer vid behov.

Transparensgruppen

I samband med transparensprojektet bildades det en referensgrupp som har bestått av Erik Wilhelmsson, Carina Hansson, Oscar Olsson samt en representant från IdentX.

Dioxingruppen

Med anledning av det uppkomna läget med de ökande dioxinhalten i ekoägg tillsattes en arbetsgrupp under hösten 2016. Under 2017 har gruppen bestått av Erik Pettersson, Bodil Wahlgren, Per-Erik Johansson, Joacim Närkeby, Urban Larsson och Åsa Odelros som varit sammankallande.

Regelråd

För att behandla undantag, sanktioner, samt handlägga klagomål inom certifieringsprogrammet tillsattes under sommaren ett regelråd. I regelrådet ingår Christer Nilsson som ordförande samt Sven Hoff och Örian Wedekull. Svenska Äggs verksamhetsledare har varit sammankallande.

Övriga interna mötesforum

Styrelsemöten

Producentrådsmöten

Packerirådsmöten

Kläckeri- och uppfödningrådsmöten

Foderrådsmöten

Årsstämman med producentmöte

Kontakt dagar med producentmöte

Samarbeten

Svenska Ägg samarbetar med ett flertal intressenter till näringen, bland annat för att kunna erbjuda rabatterade tjänster.

Agria Djurförsäkring

Svenska Ägg har löpande avstämningar med Agria djurförsäkring för att erbjuda medlemsföretagen en förmånlig försäkringslösning vid sjukdomsutbrott.

Ramavtal med AI Control

Svenska Ägg har ramavtal med AI Control som ger medlemsföretagen rabatterade och kvalitetssäkrade salmonellaanalyser och mikrobiologiska vattenanalyser.

Övrigt

Svenska Ägg ingår i Föreningen för smittskyddskontroll av Fjäderfä och Stiftelsen Veterinär Fjäderfäforskning.

Svenska Ägg är medlem i KRAV sedan 2013

Svenska Ägg är medlem i IEC (Internationel Egg Commission), EUWEP (European Union of Wholesale of eggs and egg products) och EEPTA (European Egg Packers and Traders Association).

Svenska Ägg är intressemedlemmar i Svenskt Näringsliv, Livsmedelsföretagen.

SFS-Svenska Äggs styrelse

Ordförande
Axel Lagerfelt
Tolefors gård
• Arbetsutskott
• Marknadsgrupp
• Certifieringsgrupp

Vice ordförande
Håkan Persson
Dava foods
• Arbetsutskott

Jimmy Högberg
Torggummans ägg

KG Pettersson
KGs Ägg
• Arbetsutskott

Örian Wedekull
Örumsgården
• Regelrådet

Bodil Wahlgren
Lantmännen
• Dioxingrupp

(Bodil var föräldraledig från nov -17, ersattes då av Hans)

Hans Weilefors
Lantmännen

Åsa Orrenius
Alvastra Gård
• Marknadsgrupp

Bengt Göran Andersson
Kronägg

styrelsepresentationen fortsätter på nästa sida

SFS-Svenska Äggs styrelse

Torbjörn Suneson
Aniagra Produktions AB
• Arbetsutskott

Birger Hjalmarsson
Gimranäs
• Smittskyddsgrupp

Mats Olsson
Ullavi Gård

Magnus Bolin
Gotlandsägg

Gustaf Rinman
Ekhovs Gård

(Se även styrelsepresentationen på föregående sida).

Verksamhetsberättelse
2017